

SÁRISÁPI HÍRMONDÓ

ŠARIŠÁPSKE
SPRÁVY

27. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2023. DECEMBER

Tisztelt Sárísápiak!

Elérkezett karácsony ünnepe és ilyenkor melegség tölti el szívünket, ha egymásra és szeretteinkre gondolunk.

Karácsony megható napja nemcsak a kereszténység, hanem a család, a békesség, az életbe vetett hit emberei ünnepe is, melynek nyugalmát, gyermeki tisztaságú meghittségét először is magunkban kell kialakítani – körülöttünk harmóniát, békességet teremtve a családban és a nagyobb közösségben egyaránt.

Karácsony kapcsán rengeteg szép gondolatot lehet összeszedni, de a legfontosabb mégis az összetartozás érzése. Akár most, akár Szenteste szűk családi körben csak akkor lehetünk igazán boldogok és felkészültek a karácsony szép misztériumának befogadására, ha örömeinket leljük egymásban. Ennél nagyobb ajándékot nem adhatunk és nem kaphatunk. Kívánom ennek megélését valamennyi sárísápi lakosnak!

Ha egymást tápláljuk a szeretettel, kiegészítjük egymás hiányosságait, értelmet és örömet adunk egymás életének, akkor megértettük a karácsony lényegét. Ezért

örvendetes minden alkalom, amelyet együtt tölthetünk kisebb-nagyobb közösségekben, amikor együtt készülnhetünk a Szentestére.

Ezért külön öröm számomra, hogy hosszú évek óta Szentestét megelőző délutánon lélekemelő műsorral köszöntjük mi is a karácsonyt és együtt örülünk a Kisjézus megszületésének a szeretet ünnepén.

Ady Endre Karácsony című versében ezt így éli meg:

Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
imádni az Istent,
és egymást szeretni.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok a magam és a képviselő-testület nevében minden sárísápi lakosnak szeretteik körében eltöltött, áldott, kegyelemteljes karácsonyt és valamennyi álmukat beteljesítő, egészséget hozó, békes, boldog új esztendőt!

Kollár Károly
polgármester

Betlehemi Békeláng

A Betlehemi Békeláng az adventi koszorú negyedik gyertyájának meggyújtására, Sárísápra is megérkezik. A lángot körülölelő mozgalom 1986-ban indult Ausztriából. Azóta minden évben advent kezdetén Betlehemben, a Születés-templomában lévő örökmécsesből egy erre kiválasztott gyermek ünnepélyesen meggyújt egy lámpást, amelyet azután biztonsági előírások figyelembevételével, repülőgépen Bécsbe visznek, ahol az Osztrák Cserkesszövetség által szervezett ökumenikus istentiszteleten veszik át a környező országok cserkészei. Ez a láng térségünkben először Héregen lobbant fel a katolikus Szent László Plébániatemplomban. Kollár Károly polgármester úr és a település küldöttsége az átadó ünnepségről hozta Sárísápra a lángot, hogy Rajk János plébános úrral és Rácz Tibor lelkipásztorral közösen gyújtsák meg általa Sárísáp adventi koszorújának negyedik gyertyáját. A december 23-án, 16 órakor kezdődő Falukarácsonyon ezt a szimbolikus és valóságos lángot a sárísápi családok lámpásaikban, saját otthonaikba is hazavihetik.

Kedves Olvasó!

Az alábbi gondolatébresztő elmélkedéssel kívánok idén Áldott Karácsonyt!

János atya

Nagy Szent Leó pápa leveleiből

(Ep. 31, 2-3: PL 54, 791-793)

Megváltásunk titka

Semmit sem használ nekünk, ha csak azt mondjuk, hogy Urunk, a Boldogságos Szűz Mária Fia igazi és tökéletes ember, és ugyanakkor nem hisszük, hogy ő az az ember, akit az evangéliumok meghirdetnek.

Máténál ugyanis ezt olvassuk: Jézus Krisztus nemzetségtáblája, aki Ábrahám fiának, Dávidnak volt a fia (Mt 1, 1), és emberi származását úgy mondja el időrendben, hogy a nemzetségek sorát egészen Józsefzig vezeti le, akinek az Úr Anyja volt a jegyese.

Lukács viszont fordítva mondja el a nemzetségsort, így az emberi nem őséhez tér vissza, és kimutatja, hogy az első Ádám és az új Ádám ugyanazzal az emberi természettel rendelkezik.

Az Isten Fia az ő mindenhatósága folytán úgy is taníthatna volna az embereket és úgy is üdvözíthette volna őket, ha csak úgy jelent volna meg a világon, mint ahogy az ősatyáknak és a prófétáknak megjelent látható alakban, amikor Jákobbal küzdött, vagy szólt az emberekhez, vagy amikor mint vendég látogatta meg őket, sőt együtt is étkezett velük.

De mindezek a megjelenések csak előképei voltak annak az Embernek, akinek az ősatyáktól való igazi emberi származását titokzatos módon előre megjövendölték.

Éppen ezért nem is hozhatták létre ezek az előképek a mi öröktől fogva elhatározott helyreállításunk biztosítékát, mivel még nem szállt le a Szentlélek a Szent Szűzre és a Magasságbeli ereje sem borította még el őt; hogy az ő szüzi méhében – ahol a Bölcsesség építi házat – testté legyen az Ige, hogy így az isteni és a szolgálai természet egy személyben egyesüljön, és így időben szülessék az idők Teremtője; és aki által lett minden, maga is a mindenek közé szülessék.

Ha ugyanis ez az új Ember, a bűnös testhez hasonló alakban (Róm 8, 3) föl nem vette volna mulandóságunkat; és aki az Atyával egylényegű, az nem tartotta volna magához illőnek, hogy egytermészetű legyen az édesanyjával is, és így emberi természetünket – a bűn kivételével – önmagával egyesítse, akkor mi még mindannyian a sátán igájában sínylődnénk. Nem élvezhetnénk a Győztes diadalát, ha e győzelmét nem a mi természetünkben aratta volna.

Ebből a csodálatraméltó egységből lett azután világosan érthetővé az újjászületés biztosítéka is, hiszen a keresetség által mi is ugyanabban a Szentlélekben születtünk lelkileg újjá, mint aki által Krisztus Urunk fogantatott és született.

Ezért mondja az evangélista a hívókról: akik nem a vérnek vagy a testnek a vágyából, s nem is a férfi akaratából, hanem Istentől születtek (Jn 1, 13).

Áldott Karácsonyt!

Ma a híradásokban, mivel a Földünk bármely pontjáról érkezhetsz tudósítás fontos eseményről, gyakran úgy vezetnek fel az eseményeket, hogy feltüntetik a helyet, amelyhez az esemény kapcsolódik. Adventi gondolataimat én is átszerkesztettem és így kezdem a felvezetést:

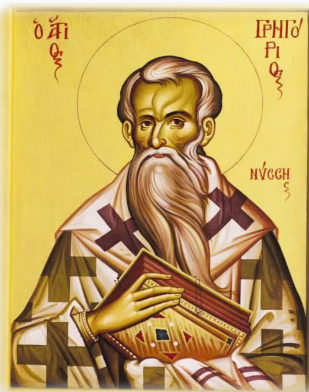
DOBRUDZSA 470, Dionysiusz Exiguusz.

Dobruzsza egy történelmi régió a Balkánon. A tartomány nevét az ókorban Scythia Minor azaz Kis-Szkitia néven használták. A háttérben képzeletben megjelenik egy térkép, azon belül a Fekete tenger és a Duna delta környéke. Ma nagyjából Romániához, kisebb részben Bulgáriához, egy aprócska része pedig Ukrajnához tartozik. A közelmúltban fájó események tették a magyar embereknek nevezetessé, hiszen ebben a régióban kellett kényszermunkát végezniük olyan székely magyar embereknek, akik szimpatizáltak az 1956-os forradalommal. A régió meghatározása után térjünk a 470-es számra és névre. **Dionysiusz Exiguusz**, Kr. u. 470-ben ebben a római tartományban született.

A híradás következő címfelirata:

RÓMA 525 Dionysiusz Exiguusz

Dionysiusz felnőttként már Rómában élt. Szerzetes

lett, majd apát, fontosak görögörről latinra történt fordításai. 525-ben kiszámította Krisztus születésének időpontját. Az ő javaslata volt, hogy az időszámítást Krisztus születéséhez kössük, és megkülönböztessük a Krisztus születése előtti és utáni időszakot. Ezt az egyház vezetői elfogadták.

SÁRISÁP 2023 Karácsony

Ahogy a kereszténység a középkor kezdetétől Krisztus születéséhez kötötte az idő múlásának számítását, az egyéni és családi életünkben, a gyülekezeti és falusi körben minden adventi készülődés nemcsak előre tekint Krisztus születésének napjára, hanem vissza is tekint az elmúlt évre. Krisztustól Krisztusig számítjuk az időt!

Aki idén házasodott, várja az első karácsonyt férjként, feleségként. Ha születik egy gyermek a családban, fontos az első közös karácsony a kicsivel. Ha nehéz betegségből gyógyul meg egy családtagunk, karácsonykor hangsúlyosan eszünkbe jut a hálaadás. Ha elvesztettük szerettünket, aki hiányzik és gyászoljuk, karácsonykor mélyebbek a kavargó érzelmek. Ki-ki tudja folytatni, és folytassuk is. Jó szokás nemcsak szilveszterkor, hanem már karácsonykor is visszatekinteni az elmúlt évre. Amikor Krisztustól Krisztusig számolunk, akkor valamilyen módon az is hat ránk, hogy kicsoda számunkra Jézus Krisztus. És ez nem kevés. Boldog, Békés Adventi készülődést, és amikor eljön a napja, Áldott Karácsonyt kívánok minden olvasónak!

Rác Tibor szórványmissziós lelkész

Első szószékcserés istentisztelet az egyházmegyében Vérteskethely, Sárísáp, Nagysáp

November 12. vasárnap különleges nap volt a Tatai Református Egyházmegye Gerecsei Szórványmissziója életében. Megyebeli református lelkészek nem saját egyházközségeikben tartották meg az istentiszteleteiket, hanem elindultak megismerni szolgatársaik falvait, közösségeit. Sárísápról és Tardosról, ahol lelkipásztorként szolgálók, a sorsolás alapján Vérteskethelyre mentem kiküldetésbe, közel nyolcvan kilométerre, Kisbér közelébe.

Egy telken van az imaház és az 1856-ban épült aprócska templom. A településen a 2022-es népszámláláskor 93-an vallották magukat reformátusnak, ami szinte megegyezik a Sárísápi 85 fővel. A szószékcserés istentiszteleten a liturgián és az igehirdetésen túl beszámoltam a sárísápi misszió bő tizenhárom évről és a gyülekezet sajátosságairól.

Ugyanazon a vasárnapon teával várta a sárísápi gyülekezet a vendéglelkészt, hogy az istentiszteletet megelőző órában legyen mód a beszélgetésre. A találkozás nehézsége az volt, hogy mivel a közösség vezetője Vérteskethelyen volt, az egyházközség tagjai voltak a fogadó fél a beszélgetés során, valamint a helyi szokások bemutatásánál.

A szószékcseré vendég lelkésze nagytiszteletű Kamondi Péter hitoktató feleségével és két gyermekével idén nyáron költözött Nagysápra, ahol évek óta nem volt helyben lakó lelkész. Elkezdtek a közösség újjászervezését, az aktivitás növelését. A sárísápi szerény létszámú közösség elkötelezett és odaadó aktivitása, jó időben, a kezdeti nehézségek nagy kihívásában segíthette és lelkesíthette a szószékcserén hozzánk érkezett vendég lelkipásztort. Az istentisztelet után Tardoson hasonló módon folytatódott a szórványmisszió közösségeivel való találkozás. Jövőre újabb csere történik majd, három évtized alatt érünk csak körbe.

Rác Tibor, református lelkész

Hírek

Téli igazgatási szünet

A Sárísápi Polgármesteri Hivatal 2023. december 22. és 2024. január 3. közötti időszakban igazgatási szünet miatt zárva tart. Első ügyfélfogadási nap január 5. péntek. Halaszthatatlan ügyben (születés és halálestet anyakönyvezése) az alábbi telefonszámon tartunk ügyeletet: 06 30 338 4401.

Bursa Hungarica

Hat sárísápi, felsőoktatásban résztvevő hallgató részére havi tízezer forint ösztöndíjrész támogatást állapított meg a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat alapján az önkormányzat képviselő-testülete. Az ösztöndíj folyósításának időtartama 2024. évben 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév (a 2023/2024. tanév második és a 2024/2025. tanév első féléve), amelyet a felsőoktatási intézmény az önkormányzati támogatási összeggel megegyezően ki egészít, és havonta átutal a hallgató bankszámlájára.

Ismét pályázunk

A Magyar Falu Program „Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések” fejlesztése című alprogramja keretében két pályázatot nyújtott be Sárísáp Község Önkormányzata. A támogatás segítségével szeretnénk bővíteni játszótereink közpárkját - drótkötélpályával és süllyesztett trambulinnal -, valamint a községgazdálkodás részére egy magasvágó fűnyírót szeretnénk vásárolni, amellyel a rézsűk, árokpartok, elhagyott területek karbantartása egyszerűbbé válna.

Építés előtt egyeztessen!

Amennyiben az ingatlantulajdonos közterületen bármilyen építési, átalakítási munkát kíván végezni, vagy a Helyi Építési Szabályzattal kapcsolatban szeretne tanácsot kérni kérjük, hogy egyeztessen önkormányzatunk műszaki előadójával! Marton Boldizsár keddenként fogadja az ügyfeleket a polgármesteri hivatalban vagy a 06 33 518 318-es telefonszámon és a muszak@sarisap.hu e-mail címen.

Hókotrás

Tisztelt Lakosság!

A téli időjárás, a havazás folyamatos feladatot teremt településünkön is. A főútvonal síkosságmentesítése a Magyar Közút Zrt., míg a helyi közutak járhatóvá tétele az önkormányzat feladata. Ez utóbbira több, mint tíz éve szerződött partnerünk a Szalkó 2005 Kft., akik havi készenléti díj és hókotrással, valamint szórással eltöltött óradíj ellenében végzik a munkát, a lakosság és az önkormányzat legnagyobb meglepedésére. A magáningatlanok előtti területek az ingatlan tulajdonosának feladata.

Kérünk mindenkit, hogy saját lehetőségeihez mérten segítse településünk járhatóságának fenntartását. Az együttműködéssel megelőzhetőek a jegesedett felülete-

ken való elcsúszásokból adódó, olykor súlyos balesetek.

Továbbra is kérjük a Tisztelt Lakókat, hogy járműveikkel a KRESZ szabályainak megfelelően parkoljanak, és amennyiben lehetőségeik engedik – rendelkeznek beállóval, garázzsal, vagy az kialakítható – szíveskedjenek saját ingatlanukat használni személygépjárműveik tárolására.

A közterületen való parkolás során legyenek tekintettel a hókotró jármű munkájára. Biztosítsanak számára megfelelő széles utat munkája végzéséhez! A parkoló autók több esetben megnehezítették, megakadályozták a takarítást, és könnyen kár is képződhet bennük. Az autókban ezáltal keletkező esetleges károkért az önkormányzat nem tud felelősséget vállalni.

Együttműködésüket köszönjük!

Sárísáp Község Önkormányzata

Folyamatos a pályázati források kiaknázása

Falugyűlést és közmeghallgatást tartott Kollár Károly polgármester úr és az önkormányzat képviselő-testülete november 9-én. A fórumon tájékoztatót hallhattak az érdeklődők az elmúlt egy évben történt fejlesztésekről, elnyert pályázatokról, valamint a következő időszak legfontosabb, tervezett beruházásairól. 2024 kiemelt projektjei lesznek a TOP Plusz pályázat forrásának köszönhetően a rendezvenyparkhoz szükséges közbeszerzési eljárás lefolytatása, majd építése, valamint a Malom utcai árok kivitelezése.

A Leader pályázati forrásának támogatásával és az önkormányzat saját forrásának köszönhetően a közösségi tér színháztermének több mint negyven éves hang-és fénytechnikai rendszere is megújulhatott a közelmúltban. Szintén ennek a forrásnak segítségével a rendezvények kiszolgálását hamarosan egy nagykonyhai mosogatógép is segíti. Két új nagykapu került az óvoda udvarára, valamint térkőtisztító és lombfúvó géppel gazdagodott a falu tisztaságáért felelős községgazdálkodás az elmúlt időszakban – számolt be Kollár Károly.

Polgármester úr elmondta, hogy az önkormányzat a jövőben is igyekszik minden számára nyitva álló forrást megpályázni, a lehető legtöbb lehetőséget kihasználni annak érdekében, hogy Sárísáp tovább fejlődhessen, szépülhessen, az itt élő emberek életkörülményei javulhassanak. Van, amikor a tervekhez kell forrást találni és van, amikor a forráshoz terveket alkotni, amelyek megfelelően illeszkednek a település jövőképebe.

A legkisebbekhez is megérkezett a Mikulás

Az óvodába és a bölcsődébe is megérkezett december 6-án reggel a Mikulás. A pici és nagyobbacska gyermekek számára hatalmas meglepetést okozott, hogy az intézmény bejáratánál, mesebeli környezetben várta Őket a nagyszakállú. Az alkalomnak megfelelő zenével, kedves szavakkal, édességgel és közös fénykép készítésével vált még hangulatosabbá a találkozás. A csoportszobák ablakaiban újabb meglepetés várta Őket. A délelőtti folyamán az óvoda dolgozói A róka, mint Mikulás című mese bábos feldolgozásával kedveskedtek a gyerekeknek, mely során önfeledt jókedv és kacagás hallatszott. Úgy érezzük, hogy Mikulás napján napon is minden kisgyermek boldogan és élményekkel gazdagon térhetett haza szerető családjához. Végezetül Bartócz Ilona: Jön a Mikulás című meséjével kívánok kellemes időtöltést.

Mosonyi Erzsébet

Azon a télen korán leesett a hó. A Nyuszi elgondolkozva ballagott az erdőszélen, a kopasz bokrok mentén, és éppen arra gondolt, hogy egy csöppet szem szereti a havat. A hó alól olyan nehéz kikaparni az ennivalót, elbűjni is alig-alig lehet, márpedig egy Nyuszi életében gyakran előfordul, hogy rejtőzködni kell. A hó világos volt, a Nyuszi gondolatai meg sötétek.

Egyszer csak zajt hallott, megállt, hegyezte a két tapsifülét. Mi ez a zaj? Valami pattog... Beleszimatolt a levegőbe: füstöt értett. Egy kicsit félt a Nyuszi, de kíváncsisága legyőzte a félelmet, s indult arrafelé, ahonnan a zajt hallotta. Egy vén tölgyfa alá ért. A tölgyfa alatt Barna

Mackó szorgoskodott, tüzet rakott éppen, pattogtak a tüzre rakott száraz gallyak, vékony kis füstcsík szállt a magasba.

- Jó napot, Barna Mackó! - köszönt a Nyuszi. - Látom, tüzet raksz. Minek az a tűz?

- Jó napot, Nyuszi! Hogy minek a tűz? Ma este jön a Mikulás, remélem, ajándékot is hoz majd. Lehet, hogy fázni fog a lába, gondoltam, hadd melegítse meg a tűznél... És ha már ég a tűz, főzök egy kis levest. Mondd csak, nem adnál a Mikulás-levesébe egy-két káposztalevélkét?

- Szíves örömet - mondta a Nyuszi. - Hazaszaladok érte!

Ugrott a Nyuszi, futott a káposztalevélért. Mire visszatért a tölgyfa alá, fényesen égett a tűz, és Barna Mackó mellett Mókus ugrándozott.

- Én makkocskát hoztam a Mikulás-levesbe! - kiáltotta, mikor meglátta Nyuszit. - Nagyon finom lesz ez a leves!

- Magam is úgy gondolom - mondta a Nyuszi, és beledobta a káposztaleveleket a csuporba, melyet Barna Mackó a tűz fölé akasztott.

- Szóljunk az Őzikeknek is! Mókus, ugrándozz el Őzikeért!

Mókus fürgén pattant, ugrott egyik ágról a másikra, hamarosan visszatért Őzikevel.

- Illatos füvecskét hoztam a Mikulás-levesébe! - mondta Őzike. A Kisróka még nincs itt?

- A Kisróka semmit sem tud hozni a Mikulás-leveshez - mondta Nyuszi. - Ne is hívjuk ide!

- De bizony idehívjuk! - mordult föl Barna Mackó. Hívjunk ide mindenkit az erdőből is, a mezőről is, akár tud hozni valamit a Mikulás-levesbe, akár nem! Meghívjuk Kisrókát, Mezei Egeret, Kisfarkast, Kismadarat; bízd csak rám, Nyuszi, tudom én, hogy a Mikulás még a meleg levesnél is jobban szereti, ha együtt várunk rá itt a tűz körül!

Nyuszi megbillentette a bal fülét:

- Ahogy akarod, Barna Mackó! Te raktad a tüzet, te kavarod a levest, te hívd meg a vendégeket is.

Az erdei apróságok hamarosan mind megérkeztek. Egérke búzát hozott a Mikulás-levesbe, Kismadár fenyőmagot, Kisróka és Kisfarkas meg sok-sok száraz gallyat gyűjtött, hogy minél fényesebben égjen a tűz.

És a fényes tűz körül ülve akkor este együtt várták a Mikulást.

Iskolánk programjai

2023. szeptember elsején az ünnepélyes tanévnyitóra 37 kis elsős érkezett, ahol látható izgalommal ültek a műsor alatt, várva a nagy pillanatot, hogy beléphessenek osztálytermükbe. Az elmúlt hetek során szépen beszoktak az iskolai létbe, és meg tapasztalhatták, hogy iskolánkban milyen sokszínű élet folyik, változatos és érdekes programmal színesítjük a hétköznapokat.

Sportoltunk, szerepeltünk, ünnepeltünk. Az autómentes napon közel 100 tanulónk jött 2 keréken iskolába, majd vicces kerékpárokkal próbáltunk közlekedni. Az október és november is mozgalmas hónap volt:

- Az állatok világnapja az állatok iránti tiszteletünk kinyilvánítása, az ember és az állat közti kapcsolat erősítése, közös ünneplés az állatok szeretetének jegyében telt.
- November 20-24. között az egészséghét keretében reggeli tornával kezdtük a napokat. Az osztályok különféle egészséges ételeket készítettek, érzékenyítő program keretében Trexler Erik mozgáskorlátozott fiatalemberrel beszélgethettek a gyerekek; a táplálkozás valamint a káros szenvedélyek témákban előadásokat hallgathattak tanulóink a Népegészségügyi Főosztály munkatársaitól.

Ezekon kívül megünnepeltük még a Magyar Népmese Napját, megemlékeztünk az Aradi vértanúkról, ruhát és papírt gyűjtöttünk; jártunk a Hadtörténeti Múzeumban, pályaeorientációs napot tartottunk; játékos anyanyelvi vetélkedőn versenyeztek tanulóink a tagintézményeink

diákjaival; raptor harcoltunk; pályaválasztási kiállításon jártunk valamint a Lázár Ervin Program keretében felsős tanulóink a Budapesti Filharmóniai Társaság Kezdetben vala a TÁNC... című előadását tekinthették meg, az alsós gyerekeknek pedig Aranyszámár Színház előadásában Szász Ilona: Az állatok nyelvén tudó juhász című meséjéből készült előadást tekinthették meg.

Nyílt órákon a szülők bepillantást kaptak az iskola mindennapaiba, járt náluk a Mikulás, mézeskalácsot is süttünk, és készültünk a karácsonyi műsorra.

Kollár Mária
intézményvezető

Sikeresen pályázott a Háromkötúra Egyesület

Eszközbeszerzésre nyert kettőmillió forint támogatást a Háromkötúra Egyesület. A Bethlen Gábor Alaphoz benyújtott, a Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretében „civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása felhívás keretében pályázott sikeresen a helyi szervezet.

A túráik, környezetvédelmi akcióik, rendezvényeik lebonyolításához szükséges eszközök rendelkezésre állását csak kölcsönzések útján tudta eddig megoldani az önkéntesekből álló közösség. A pályázati forrás segítségével szeretnék megvásárolni azokat a legfontosabb eszközöket, amelyek valamennyi tevékenységüket támogatják. A beszerezni kívánt eszközök között rendezvénysátor, sörpadgarnitúrák, világító-és fűtőeszközök is szerepelnek.

NOSZTALGIA

A SÁRISÁPI ISKOLA
DIÁKJAINAK
JAVÁRA

ZENE:
DJ. BUFI

2024.01.13. | 21 ÓRA

ÉTEL-ITAL A BÜFÉBEN

Belépőjegy: 2500 Ft/fő

Támogatói jegy: 2000 Ft/db

Tombola: 300 Ft/db

Jegyek kaphatók:

- Szilvia Szépségszalon
- Közösségi Tér
- Iskola

ASZTALFOGLALÁS:

PFLUGERNÉ TOLNAY TÍMEA 06 30 243 0132
FARHAS LÁSZLÓNÉ 06 20 428 7666

A SÁRISÁPI SZENT IMRE KARITÁSZ CSOPORT,
A HELYI VÖRÖSKERESZT ÉS A
CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT
KÖZÖS AKCIÓJA

Adománygyűjtés

A helyi élelmiszerboltokban kihelyezett gyűjtőpontokon, valamint a templomban és a közösségi térben december 17-ig várjuk tartós élelmiszer és tisztálkodási szer adományait. Az összegyűlt felajánlásokat a rászoruló sárisápi családok között osztjuk szét.

SEGÍTSÜNK EGYÜTT!

A Gondozási Központ hírei

Kis közösségünkben családi hangulatban zajlott a Márton-napi összejövetel. Felelevenítettük a jeles nap-hoz fűződő legendát, beszélgettünk a helyi szokásokról, dalra fakadtunk, majd jóízűen elfogyasztottuk a libaszíros „deszkát” lilahagymával.

December 5-én érkezett hozzánk a Mikulás. Mindig nagy örömmel invitáljuk magunk közé. Saját kezűleg készített apró ajándékkal örvendeztettük meg a Nagyszakállút, és természetesen mi is vártuk a piros csomagokat, amiket a zsákja rejtett. Elmesélte, hogy a „Káposztások” irányából érkezett, és egy Fazekas Anna:

Öreg néne özikéje című versével köszöntött bennünket. Elhangoztak a régi gyermekkori történetek, emlékek a Mikulásról, szánkózásról, nagy hóesésekről.

Fotóinkon a Márton-napi mulatság és az ellátottakkal közösen készített liba látható.

Gondozási Központ Dolgozói

A Sárísápi Német Nemzetiségi Önkormányzat hírei

Kedves Olvasók!

Tisztelettel köszöntjük Önöket a Sárísápi Német Nemzetiségi Önkormányzat nevében!

Szeretnénk megosztani Önökkel néhány gondolatot az idei év eseményeiből. A tavaszi májusfaállítás és a novemberi Márton napi lámpás felvonulást is sikeresnek könyveljük el, bízunk benne, hogy a résztvevők is jól érezték magukat és így gondolják ők is. A bajai kirándulás szép élményekkel gazdagított bennünket, megnézhettük a Halászati Mini Skanzen, a Hajómalmot és az Ulmer Schachtelt (lásd a képen) is, melynek nagyon érdekes története van. Végül egy finom bajai halászlevet is megkóstolhattunk.

Engedjék meg, hogy köszönetet mondjunk kicsinek és nagyak, mindenkinek, aki bármilyen formában hozzájárult idei programjaink sikeres lebonyolításához. Akár anyagi, akár fizikai segítséget nyújtott, akár csak

a megjelenésével emelte a rendezvények színvonalát. Szeretnénk köszönetet mondani Knyazovics Edinának a sok segítségért, Sárísáp Község Önkormányzatának a biztosított helyszínekért, eszközökért.

2024-ben lezárul egy újabb időszak, reméljük – az Önök segítségével – a Sárísápi Német Nemzetiségi Önkormányzat folytathatja munkáját, új élményekkel gazdagíthatja a településen élőket. Köszönjük.

**Áldott, békés karácsonyt
és boldog új évet kívánunk!**

**Wir wünschen Ihnen frohe Weihnachten
und viel Glück im neuen Jahr!**

A Sárisápi Szlovák Önkormányzat hírei

Nemzetiségi est

Szlovák Nemzetiségi Délutánra hívta a településen élő, szlovák hagyományokat támogató lakosokat a Sárisápi Szlovák Önkormányzat októberben. A Bethlen Gábor Alap támogatásával és a szlovák önkormányzat saját forrásának segítségével megvalósuló rendezvényen a meghívottak egy újabb szeletét ismerhették meg a Magyarországon élő szlovák kultúrának. A programban színpadra lépett a Csóvári Muskátli Hagyományörző Egyesület, a Pilisszántói Hagyományörző Együttes, valamint Berec Péter harmonikaművész. A kulturális programon túl a szlovák konyha újabb remekei kerültek az asztalokra, ételek és italok formájában.

Szlovák önkormányzatok találkoztak

A Komárom-Esztergom Vármegyei Szlovák Önkormányzat éves közgyűlését tartotta novemberben Sárisápon. A hivatalos találkozó házigazdája a Sárisápi Szlovák Önkormányzat volt a helyi közösségi térben. A meghívottak beszámoltak önkormányzataik elmúlt egy évének történéseiről, valamint egyeztettek a jövőbeli eseményekről, feladatokról. Huberné Kisgyőri Katalin az ülés keretében beszámolt a Sárisápon végzett hagyományörző munkáról, rendezvényekről és a jövőbeli terveikről.

„Szlovák advent előtti este” címmel hívta össze a vármegyei szlovák önkormányzat a nemzetiségi hagyományokat őrző településeket Dorogon. A vendégeket november utolsó vasárnapján a nyitrai „Furmani” és a gimesi „Jelenčan” Folklórcsoport hagyományörző műsora szórakoztatta.

fotó: Ludové Noviny

75 esztendő a magyar szlovákságot összefogó szervezet

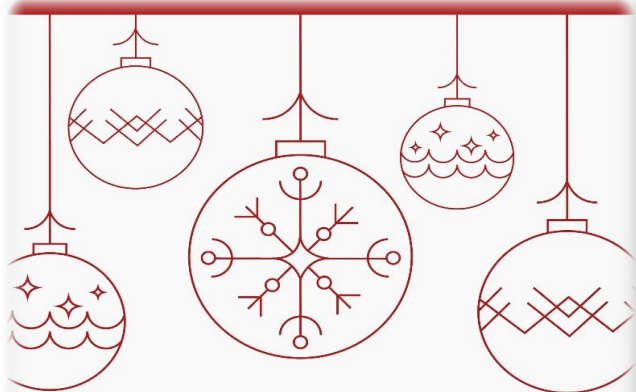
A Magyarországi Szlovákok Szövetsége novemberben ünnepelte megalakulásának 75. évfordulóját. A rangos eseményen három fős küldöttség képviselte a Sárisápi Szlovák Önkormányzatot. Színvonalas, gazdag gálaprogrammal fogadták az ünneplőket a vendéglátók. Egyedné Baránek Ruzsenka elnökhelyettes mellett Beer Miklós püspök, nyugalmazott főpásztor, a hazai magyar szlovákság régi jóbarátja díszvendégként köszöntötte a résztvevőket.

fotó: Szabó Ferencné

fotó: Imru Fuhl

*Požehnané, radostné Vianoce a šťastný, zdravý Nový rok prajeme každému obyvateľovi našej dediny!
Šarišápská Slovenská Samospráva*

*Üdött, boldog karácsonyt és sikeres, egészségben gazdag újesztendőt kívánunk közösségünk valamennyi lakójának!
Sárisápi Szlovák Önkormányzat*

IPOSZ 100

Fennállásának századik évfordulóját ünnepelte a Dorogi Ipartestület. A Pilis-Vértes-Gerecse medence egyik legrégebbi ipartestülete 1923. november 18-án alakult meg. Ebből az alkalomból a térség több településén, köztük Sárísápon is ünnepi üléssel tisztelegtek az elmúlt évszázad mesterei, vállalkozói előtt.

A közösségi térben megtartott ülésen Kollár Károly sárísápi polgármester mellett a szervezet elnöke, Szűcs György köszöntötte a meghívottakat. Az évforduló al-

kalmából felidézte az ipartestület alapításának és működésének legfontosabb pillanatait, megemlékezett a mestereink által teremtett helyi gazdasági környezetről.

Az évforduló alkalmából elkészült a Dorogi Ipartestületi Napló is, amely írásos emléket állít az elmúlt évszázad térségi gazdaságának.

A Kertbarátok naplójából

Mozgalmasan telt az elmúlt időszak az Annavölgy és Sárísáp Kertbarátainak és Borbarátnőinek Egyesülete életében. Borkóstolók, szakmai kirándulások színesítették

Kirándulás a Kisbakába

A baji Kisbaka Családi Borbirtokra látogatott az egyesület október 14-én. A sárísápiak mellett annavölgyi és tokodi borbarátok is csatlakoztak a harmincnegyven fős bortúrához. Bencsik János tulajdonos vezetésével a modern pincészetbe is betekintést nyertek a kirándulók, majd a Neszmélyi Borvidéken termelt nedűk kóstolása alatt fantasztikus hangulat kerekedett.

OMÉK

Október 22-én Annavölgy és Sárísáp Kertbarátainak és Borbarátnőinek Egyesülete kirándulást szervezett a 81. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásárba. Az eseményt két évente rendezi meg az Agrármarketing Centrum az Agrárminisztérium égise alatt,

célja pedig nem más, mint egy színes, családi program keretében bemutatni a hazai agrárium és élelmiszeripar széles kínálatát.

Búcsúnapi borászbál

November első hétvégéje ismét a zenéről és a táncról szólt. Búcsúnapi borászbálra hívta az egyesület Sárísáp és a környező települések lakóit. A talpalávalót a Kaméleon Zenekar tagjai húzták hajnalig a batyus rendezvényen.

Bormustra

Az új borok mutatkoztak be december 9-én, az egyesület hagyományos Bormustráján. A vacsoraasztalnál a helyi bortermelők 2023-as készítésű nedűi adták a beszélgetések és jókedv alapját.

Találkozzunk december 23-án a Falukarácsonyon! Sárísáp főterén az idei évben is forraltborral várjuk a település lakóit!

Boldog, békés karácsonyt kívánunk Sárísáp minden lakójának!

Kurinyecz Gábor elnök

Zeneünnep

Lélekemelő koncerttel zárta az évet a Sárísápi Bányász Fúvószenekar. A Drága Bálint vezette együttes az elmúlt száz esztendő legnépszerűbb kottái közül válogatott, amelyek közül többet Jurásek József írt újra számukra az elmúlt hónapokban. Így újulhatott meg a „régi polkás könyv”, számos id. Malárik János által rádiófelvétel alapján lejegyzett az utókor számára.

A zenei hagyományok ápolása mellett az elmúlt évtizedek legszebb dalai is felcsendültek a fúvósok hangszereiből, mint Cserháti Zsuzsa slágerei vagy Cohen Hallelujája.

ÖTES hírek

Kedves Olvasók!

Az ÖTES csapata idén is fontosnak tartja felhívni a figyelmet az adventi időszak veszélyeire! Figyeljenek oda, hogy megbízható fényfűzereket használjanak, égő gyertyát ne hagyjanak őrizetlenül! Ügyeljenek a tűzhelyen melegedő olajra, ha kigyullad, vízzel semmiképp ne kezdjék oltani! Facebook oldalunkon bővebben olvashatnak a témában.

Köszönjük szépen a felajánlott az adó 1%-ot, melyből sikerült egy magasnyomású háti oltóberendezést vásárolnunk, így hatékonyan, gyorsan tudunk oltani akár egy autót, akár lakástűzet.

Az egyesület idén lakossági, illetve pályázati támogatásból egy elektromos autó-oltóberendezéssel is gyarapodott, melyre nagyon büszkék vagyunk, hiszen önkéntesként az országban MÁSODIK szervezet vagyunk, akik rendelkeznek ilyen eszközzel! Köszönjük mindenkinek a segítséget ezúton is!

Ígérjük, igyekszünk ezt a fejlődést fenntartani, és így minden adódó eseményre felkészülten reagálni!

Kívánunk mindenkinek örömteli készülődést az ünnepekre! Áldott, békés karácsonyt és egészségben, sikerekben gazdag új évet mindenkinek!

Közös kikapcsolódás

Csapatépítő programként közös színházlátogatásra utaztak a Start Kft. munkatársai. A Thália Színház Alul semmi című előadása után egy jó hangulatú vacsorával zárták az estét.

**Az üzlet munkatársai
békés, boldog karácsonyt kívánnak Sárísáp
valamennyi lakójának!**

Adventtől Balázs napjáig

A keresztény karácsonyi ünnepek tulajdonképpen november végén kezdődtek, amikor kihirdették a böjtöt. A négyhetes időszakot karácsony előtt adventnek nevezzük. Advent előtt a szorgalmas gazdasszonyok lesúrolták minden edényt, lábost, fakanalat, nem volt szabad rajta lenni egy csepp zsírnak sem. Aki ezt nem tette meg, az nem várhatta Isten áldását a következő évben.

A vajjal és a zsírral egész böjt alatt takarékoskodtak. A legegyszerűbb ételeket ették, hús nélkül. Reggelire csipke-, kamilla- vagy hársfateát ittak, száraz kenyeret ettek, vagy megkenték egy kevéske vajjal. Ebédre bab- vagy borsólevest ettek, amelyeknek szerencsét és jó termést kellett hozniuk. Vacsorára leginkább sült krumplit ettek zsír nélkül, savanyú káposztával. A gyerekeknek nagy öröm volt a barátfüle, valamint a kukoricakása megkenve lekvárral vagy mézzel.

A hosszú téli esték alatt – leginkább decemberben – a tollfosztás (drápački) volt az asszonyok elfoglaltsága. Ilyenkor érdekes történeteket, elbeszéléseket meséltek egymásnak. Szívesen énekeltek is.

Pri Babálske moste,
pri Babálske moste,
pekná tráva rosté,
pekná tráva rosté. stb.

December 4. Borbála napkor pieri sa drápalo, abi sa sliepkam rité rozdrápali, abi vajca niesli. Ezen a napon sehová nem lehetett menni, Nem szabadott varni, akárcsak Lucakor, mert bevárnák a tyúkok fenekét.

December 6. Miklós: A gyerekek számára ez a nap volt az első téli ünnepnap. A faluban ilyenkor Mikulás-járás volt. A legények beöltöztek Mikulásnak, kezükbe láncot, csengőt, botot vettek, ezekkel hirdették jövetelüket. A gyerekeknek almát, diót ajándékoztak, de azoknak, akik rosszak voltak, nem fogadtak szót, hagymát, szenet adtak, és bizony bottal még a hátukra is ütöttek.

December 13. Luca: Ez a nap sem maradt figyelmen kívül. Az emberek óvták a gyerekeket és az állatokat a boszorkányoktól, a rontástól, ezért az ablakokat bekenték fokhagymával, és seprút állítottak az ajtóba. Egyszerű zsíros pogácsát sütöttek ezen a napon, hogy ne fájjon a fejük. Luca napkor a kislányok és a nagyobb lányok fehérbe öltöztek, arcukat is eltakarták, és úgy járták a falut. Ahová bementek ott megnézték, hogy van-e kereszt a falon és a szenteltvíztartóban szenteltvíz. Ahol ezek nem voltak meg, ott egy nagy fakanállal megverték a gazdasszonyt. Ezek után lemeszelték a falat, persze csak jelképesen, száraz meszelővel. Így akarták a rossz lelket (zlého duha) kiűzni a házból. Kosárban diót, tökmagot, cukrot vittek, és a kisebb gyerekeknek adtak belőle. Ezen a napon az asszonyok gallyakat vágtak le az őszibarackfáról, mandulafáról, majd vízbe tették, hogy Ádám-Éva napjáig kivirágozzon.

Poharakba búzát, árpát vetettek el, amelyek karácsonyig szépen kihajtottak és megnőttek. Az ünnepi asztalra tették, és a templomi Betlehembe is vittek.

A boszorkányok felismerésére szolgált a karácsonyi éjféli misén a Luca nap estéjén elkezdett Luca széke. Ezen a széken mindennap kellett faragni. Az a legény, aki az elkészült széket elvitte a temploma és ráállt, az megismert minden boszorkányt, és így azt nem vette el feleségül.

Luca napkor egész éjjel talpon volt az egész falu, senki sem aludt. A legények azon az estén különféle csínyeket követtek el,

leginkább a gazdagokkal és a zsupori emberekkel szemben. Például szétszedték a szekeret, kocsit, és felvitték a padlásra, majd ott összerakták.

Luca nap asszonyi dologtíltó nap is volt. Bizonyos cselekvésektől tartózkodniuk kellett az asszonyoknak. Például a takarítástól, mosástól, kenyérdagasztástól, varrástól.

Karácsony (Vianoce): A karácsony Luca nap küszöbén volt. A leggazdagabb szokások közé tartozik. Az emberek számára Krisztus születése központi eseménynek számított. Az egész adventi időszakban reggel hat órákor roráté misét tartottak, ahová az emberek örömmel jártak, hiszen ez jelentette a karácsony közeledtét. Ezeket a miséket hajnalban, tehát még sötétségben tartották, illetve tartják ma is, annak emlékére, hogy Jézus születése előtt lelki sötétségben éltek az emberek.

Karácsony előtt 9 nappal az asszonyok összegyűltek egy-egy házban, és imádkoztak a Szent Családdhoz.

Szentmise előtti napon a gazdasszonyok porhanyós lisztet hoztak, hogy meleg legyen, és így a tészta jól megkeljen a kenyérnek és a kalácsnak. Ezen az estén kellett megfőzni a kocsonyát.

Ádám-Éva napjának reggelén, az utolsó roráté mise után láttak hozzá az asszonyok a kenyér és a kalács sütéséhez. Ezen a napon a gazdák is sokat dolgoztak, mert előre bekészítették az istállóba két napra elég élelmet. Tekintettel az ünnep jelentőségére, a háziállatoknak is nagyobb figyelmet szenteltek. A kutya, a macska és az aprójószág egy-egy gerezd fokhagymát kapott, hogy egészségesek, erősek legyenek a következő évben. A jószág a takarmány mellé ostyába rakott petrezselyemzöldet is kapott. Délre elkészült a túrós lepény (sirovo osuh), amit a család elfogyasztott. Ebéd után felállították a borókát, szalmából csillagocskákat készítettek, amiket az aranyozott diókkal, ostyákkal és almákkal együtt feltettek a fára. Mikor elkészültek a fa díszítésével, felakasztották a szoba sarkába a gerendára.

A gyerekek nem is a karácsonyfát és az ajándékot várták ettől a naptól. Ha kaptak is valamit a felnőttektől, az csak dió, alma, fényes aprópénz volt. Mégis örömmel készülődtek, izgatottan várták a pásztorokat. Régen nem betlehemesek, hanem pásztorok járták végig a falut Ádám-Éva napjának délutánján. Tehén-, disznó-, és libapásztorok beöltözött emberek plieskali s bičami, potom trubili, vitrubováli venkoncom po dedične (csapkodtak az ostorral, fújták végig a trombitákat az egész falun). Akiknek voltak állatai, amelyeket legeltettek, oda bementek és köszöntötték a családokat. A pásztorok számára el volt készítve egy üveg

bor, üres kalács, két bejgli, dió. A család ezekkel ajándékozta meg a köszöntőket.

Rendkívül fontos volt, hogy szentestéig minden kölcsönként dolgot vissza kellett adni tulajdonosának, és az adósságot is ki kellett fizetni. Mosott ruha sem maradhatott a kötélén, mert úgy tartották, hogyha a ruha kint marad, akkor akasztott ember lesz a házban.

Az ünnep a karácsonyi vacsorával kezdődött. Régen december 24-e még szigorú böjti nap volt, ami azt jelentette, hogy azon a napon háromszor lehetett ugyan enni, de csak egyszer lehetett jóllakni. Húst tilos volt enni. Ilyen szigorú böjti nap ma már csak hamvazószerda és nagypéntek.

A vacsora előtt a gazda lement az udvarba, meghintette szentelvízzel az ólakat, az udvart, majd a lakást és a családot is megszentelte. Ezután a következőképpen köszöntötte a családot

Vinšujem, vám vinšujem
títo slavné svátki
pána Krista narodení,
abi vám dal pán Boh zdraví, šťastí,
hojné boží požehnán a po smrti
Královské ňebeské obsáhnutí! Amen
Pohválení buď pán Jéžíš Kristus!

A köszöntés után a család leült a szépen megterített asztalhoz, hogy elfogyassa az ünnepi vacsorát, ami két részből állt. Először almát, diót, ostyák, fokhagymát, mézet fogyasztottak. A dióról úgy tartották, hogyha valakinek rossz, kukacos a felbontott diója, akkor az az illető a következő évben beteg lesz.

Szép szokás volt a karácsonyi alma szétoztása: az apa vagy a nagyapa annyi szeletre vágta, ahányan az asztal körül ültek. Így osztották szét az ostyák is, amit mézzel és fokhagymával ettek meg. Ezek után következett az igazi vacsora: a böjti bableves (tejfölös bableves) és mákos guba (pupák). A gazdasszony a vacsora alatt nem kelhetett fel az asztaltól, végig ülnie kellett, hogy a kotlósai jól üljenek majd a tojásokon a következő évben.

A vacsora végeztével a maradékot egy papírba tették. A fokhagymát a kakasoknak adták, hogy ne verekedjenek egymással, a többit eltűzelték. Volt, ahol az összes maradékot az állatoknak adták.

Vacsora után a család tajgai otthon ültek, ébren várták az éjféli misét. A szívek melegek a szeretettől és az örömtől. Beszélgettek, énekeltek:

Čas radosti, veselosti nastal svetu niňi.
Porodila pána Krista bez všej vini.
V jasláh v Betleheme, na slame, na zime.
Lež malé dieťa milé, na slame.

Az éjféli misére a falu apraja-nagyja elment, csak az öregek és a betegek maradtak otthon. Az éjféli mise után, amikor a böjtöt megszüntnek tekintették, a család asztalhoz ült, és kolbászt, hurkát, kocsonyát ettek.

Karácsony napját a család együtt töltötte el, sehová sem mentek, semmiféle munkát nem végeztek. Nem szabadott seperi, a trágyát kivinni az istállóból. Az állatoknak abból a takarmányból adtak, amit a gazda előző nap bekészített. A gazdasszony nem főzhetett, hanem az előző napon megfőzött ételt melegítette fel. A rokoni látogatások ideje karácsony másodnapja volt. Ekkor köszöntötték egymást a rokonok, barátok, ismerősök.

December 26. István, december 27. János: Karácsony és szilveszter között nem maradhattak el az István- és János napi köszöntők, ugyanis mindkét név gyakori volt. Ezeket a névnapokat ünnepelték meg igazán, mert a karácsony és újév közötti időszakban ráértek a rokonok és ismerősök. János napján a katolikusok az új borból szenteltettek a misén a pappal, hogy az

Úr bő termést, bő gyümölcsöt adjon.

December 29. Aprószentek: Aprószentek napja a betlehemi gyermekgyilkosság emlékét őrzi. Ezen a napon (András napkor) vesszővel a szülők megütögették a gyerekeket, nech sa neni prašiví (ne fakuljanak ki). Ha ezen a napon esett, akkor azt mondták, sok halott kisgyermek lesz. Asszonyi dologtöltő nap is volt, ezen a napon nem volt szabad mosni.

December 31. Szilveszter: A hálaadó mise után megérkezett az ősztendő utolsó estéje, amit vidám mulatsággal zártak az emberek. A fiatalok bálba mentek, az idősebbek pedig otthon várták az éjfélt, kártyázással, mesélgetéssel töltötték el az időt.

Az igazi ünnep másnap Újév napján következett. Reggel izgatottan figyelték, ki jön elsőként a házhoz. Asszony vagy leány nem volt szívesen látott vendég. Úgy tartották, hogy nem hoz szerencsét a házhoz. Az első köszöntő csak férfi lehetett, aki így köszöntötte a családot:

Vinšujen vám, vinšujem,
tento nový rok,
pána Krista obrezaní
abi vám dal Pán Boh zdraví, štástí,
hojné boží požehnání, a po smrti
Královské nebeské obsáhnutí.

Az ünnepi ebédről elmaradhatatlan volt a disznóhús, viszont tyúkot nem ettek, mert úgy tartották, hogy a tyúk elviszi a szerencsét. A lencse meg a savanyú káposzta sok pénzt, szerencsét jelentett, ezeket szívesen fogyasztották újév napján.

A gyermekek idősebb rokonaikhoz, keresztszüleikhez jártak újévet köszönteni. Jutott nekik egy kis alma, dó vagy pár forint.

Újév napja megfelezte a karácsonytól vízkeresztig tartó időt, a tizenkettedet. Ez idő alatt tilos volt babot enni, mert úgy tartották, hogy a babtól kelések lesznek.

Január 6. Vízkereszt, Háromkirályok: A karácsony és vízkereszt közötti idő, az úgynevezett karácsonyi tizenketted zárónapja, valamint a farsang első napja.

Ezt a napot ünnepnek tartották, a misén vizet szenteltek. A szentelvízzel megszentelték az udvart, az ólakat, a lakást, hogy megvédjék az ott élőket a gonosztól. Ittak is belőle, a többit pedig eltették. Ekkor bontották is a karácsonyfát.

Ezen a napon volt a házszenelés. Amelyik család kérte, oda elment a plébános. A ház ajtajának szemfödélfájára felírta a G+M+B betűket (Gáspár, Menyhért, Boldizsár királyok napkeleti bölcsek voltak, akik köszöntötték a kis Jézust Betlehemben). A betűk mellé az évszámot is felírta, majd megszentelte a házat és lakóit.

Január 20. Fábán és Sebestyén: 1831-ben a kolera járvány ezen a napon állt meg, ettől a naptól kezdve nem halt meg senki. Ezért Sárísápnak Fábán és Sebestyén napja fogadalmi ünnepe a mai napig is.

Február 3. Balázs: Ezen a napon a templomban Balázs áldást tartottak torokbetegségek ellen. A pap szentelt gyertyákkal megáldotta a jelenlévők torkát, hogy ne fájjon egész évben. Egy legenda szerint Balázs püspök imájával megmentett egy kisfiút a haláltól, akinek halszájka akadt a torkán. A fiú édesanyja köszönetül gyertyát vitt a püspöknek. Így vált a gyertya torokvédő jelképpé.

Az ünnepek után a csendesebb hétköznapiok következtek. Bár már megkezdődött a farsang, de az igazi nagy ünneplésre csak a farsang végén került sor. Ujra egyszerűbb ételeket főztek, folytatták a téli, ház körüli munkákat. Az asszonyok, lányok varrtak, hímezték a kelengyébe valót. A férfiak javították a lószerszámokat, morzsolták a vetőkukoricát.

Kollár Mária

Sipeki Jenőné Panni néni visszaemlékezése „De a sors közbeszólt” című könyvében.

Kanovszki Pálné (Sipeki Hajnalka) írása.

Ünnepek - Karácsony

A fiatalasszony sokat mesélt gyermekeinek, többször a saját gyermekkori élményei voltak az esti mesék. Ilyenkor meseruhába öltöztette a gyermekkorában vele történt valószínű eseményeket.

Kislányai mindig nagy figyelemmel, lelkesen hallgatták a szebbnél szebb történeteket, sőt kérték édesanyjukat a mesék újramondására, illetve folytatására.

Egy ilyen igaz mese volt az is, amikor Annuska gyermekkori ünnepei közül a karácsonyról mesélt a lányoknak. Így hangzott a mese:

„Kisgyermek koromban családunk igazi hittel, nyitott szívvel ünnepelte a kis Jézus születését. December 24-én a vacsora idejéig böjtöltünk. Édesanyánk csodálatos kalácsokat sütött, mi gyerekek körülötte settenkedtünk, és alig vártuk, hogy a mákos, lekváros tából kitorkoskodjunk a maradékot.

Miután elkészült a vacsora, a hófehér abrosszal szépen megterített asztal körülülte a meghitt kis család. Persze nem csak magunkra gondoltunk, hiszen a kis Jézuska születésnapja volt ez az ünnep. Ezért legidősebb bátyám János, az asztal alá jó illatú, friss, tiszta szalmát helyezett el, így szimbolikusan Jézuska is velünk lehetett a jászolban.

Vacsora előtt Mamuska, Papuska – a ti nagyszületek – így szóltak hozzám és három fiútestvéremhez:

– Drága gyermekeim, most kulcsoljátok imára kezeteiket, és mondjunk hálát a Teremtőnek!

És mi mindannyian meghatottan, lehajtott fejjel, mormoltuk el hálaimáinkat. A megterített asztalon édesanyánk kis tányérokon mindenkinek elhelyezett egy ostyát, diót, mézet, és egy szelet almát.

Az ostya jelentése – Jézus teste, a dió az egészséget jelentette, a méz, hogy problémamentes, édes legyen az életünk, az alma-szelet a szeretet és az összetartozás jelképe volt.

Mielőtt hozzáláttunk a finomságok elfogyasztásához nagyapátok ezt mondta:

– Drága gyermekeim! Jól jegyezzétek meg, amit mondok: „Bármerre visz is a sorsunk, az úr Jézus segítsen, hogy ide az otthonunkba mindig visszataláljunk egymáshoz!”

Egyszerre, együtt feleltünk rá:

– Ámen!!!

Ezután elfogyasztottuk a kistányéron lévő finomságokat, majd következett a vacsora. Nagymamátok böjtös bablevest, halat és mákos gubát tett az asztalra. Mindannyian jóízűen vacsoráztunk, majd vacsora után meghitt beszélgetéssel, csendes emlékezéssel töltöttük az időt az éjjeli miséig.

Időben elindultunk a templomba, ami a falu elején, kicsit messze volt a házunktól. Legtöbbször szikrázó, hideg hóban tettük meg gyalogosan az utat, de szívünket boldog érzés, szeretet, és megértés töltötte be.

A szentmisén meghitt áhitattal énekeltük a karácsonyi szent énekeket, lelkünkben megtisztulva, szívünkben békével tértünk haza. Mise után kezdődött a „betlehemezés”.

– Az mit jelentett? – kérdezett közbe kicsi Márti.

Azt jelentette drága kincsem – folytatta az anyuka – három fivérem pásztornak öltözve, én pedig fehér ruhában „kis angyalnak” öltözve elindultunk, és bekopogtunk minden

házba, ahol világosságot láttunk. Megkérdeztük, hogy meghallgatják-e a „betlehemeseket”? Mindenki szeretettel fogadott bennünket, mi pedig szép szent, karácsonyi énekekkel kedveskedtünk a ház lakóinak. Ajándékba almát, diót, süteményt, és néhol még pár fillért is kaptunk.

Ezzel ért véget szent karácsony estéje. Lefekvés előtt imádkoztunk a kis Jézushoz, majd nyugovóra térünk. Elalvás előtt, még egy kis dallal köszöntünk el Jézuskától, ami így szólt:

„Jézuska, Jézuska figyelj most reám,
kis szívem, kis szívem szeret igazán
Neked pedig egyedül rossz lesz nagyon,
ezért a kis szívemet nálad hagyom”!

Természetesen Pannika a kis dalocskát, nem csak elmondta, hanem gyönyörű, csengő hangon elénekelte, amit a kislányok ragyogó szemmel, boldogan hallgattak. /Persze gyermekeinek is megtanította ezt a kedves dalocskát./

Mint, ahogy a szüleitől tanult szokásokat is továbbvitte, fiatalasszonyként a saját családjában is hasonló módon ünnepelték a karácsonyokat.

Pannika, ahogy szüleitől megtanulta, mindig nagyon meghitt és boldog karácsonyokat biztosított gyermekeinek.

A csodálatos sütitet, kalácsokat már előző nap megsütötte. Amíg a gyerekek az édesapjukkal a délelőtti karácsonyi misén voltak, ő elkészítette az ünnepi ebédet is. A menü – hasonlóan, mint gyerekkorában – böjtös bableves, időnként halászlé, rántott hús és hal, valamint mákos guba volt. Pannika készített még nagyon finom kocsonyát is.

Jenő nem sokszor ment templomba, de az ünnepi misén részt vett. Ilyenkor ünneplőbe öltözött, felment a karzatra, és gyönyörű férfias bariton hangon lelkesen énekelt. A templom akusztikája visszaadta hangjának zengését, mindenki tudta, hogy Sipeki Jenő eljött a misére.

Amíg a család távol volt Pannika feldíszítette a karácsonyfát, és elhelyezte a fa alá az ajándékokat. Nagy dolgokat sosem tudtak vásárolni a lányoknak, de mindig gondoskodott arról, hogy legyen egy kis meglepetés mindenkinek. Egy-egy könyv, ceruza, bögre, társasjáték, baba, édesség és egyéb apróságok.

Vacsora után kis csengettyű jelezte, hogy megjött a Jézuska. Az ünneplőbe öltözött kislányok – általában egyforma ruhában, fehér szalagokkal a hajukban – nagy örömmel

rohantak a szobába a karácsonyfához. Szülei meggyújtották a fán lévő gyertyákat, kezükbe adták a szikrázó csillagszórókat és elénekeltek közösen a „Mennyből az angyal” -t.

„Mennyből az angyal lejött hozzátok pásztorok, pásztorok, hogy Betlehembe sietve, menvén lássátok, lássátok.

Istennek fia, aki született jászolban, jászolban,
Ő lesz tinéktek üdvözítőtok valóban, valóban.

Mellette vagyon az édesanyja Mária, Mária,
barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent fia, szent fia.

El is mennének köszöntésére azonnal, azonnal,
szép ajándékot vívén szívükben magukkal, magukkal.

A kis Jézuskát egyenlőképpen imádják, imádják,
a nagy Ūristent ilyen nagy jóért mind áldják, mind áldják.”

Majd izgatottan, lelkesen bontogatták a szépen becsomagolt ajándékokat. Azután estig játszottak az új játékokkal, kártyáztak, nagyokat nevettek, boldogan töltötték együtt a szeretet ünnepét.

KAPPENABZEICHEN

Sapkajelvények a monarchia hadseregében

1914-ben, Nagy Háború kitörését követően néhány hónappal az Osztrák-Magyar Monarchia haderejében megjelentek az első sapkajelvények.

Az elnevezés onnan ered, hogy a katonák sapkájukra, a sapkarózsa alá, vagy a sapka bal oldalára tűzték fel, néha többet is. Karácsonyra készültek el az elsők. Ezeken I. Ferenc József császár és Frigyes főherceg, a hadsereg főparancsnoka látható profilból. Rövid időn belül nagy népszerűsége tettek szert, mert kifejezték az összetartozást, növelték a harci morált. Így váltak katonai divattá. Egyes források 2000-2500-ra becsülik, mások 3000 darab fölé teszik a háború öt évében megjelent jelvények számát. Egyes motívumok több változatban is készültek.

Bár csak az uralkodót (1917-től feleségét is) és a főparancsnokot ábrázoló jelvényeket lehetett hivatalosan viselni, 1915-től egyre szaporodtak az egyéb témájú sapkajelvények. Ezek viselését a parancsnokság eltúrte. A népszerű József főherceg és Károly császári és királyi öfelsége is több sapkajelvényt visel a korabeli fotókon.

Az első jelvények egyike: Franc. Ios.
I. 1914-ből.
Csicsmann János gyűjteményéből

Mivel a király elől járt példával, 1916 decemberétől rohamosan terjedt viselésük divatja.

IV. Károly magyar király látogatása az isonzói fronton 1917. április 10-én. Az uralkodó a képen (az automobil ajtajánál, szelet kenyérrrel a kezében) az Isonzó hadsereg sapkajelvényét viseli. (Forrás: Fortepan.hu)

1917-től megjelent, és egyre nagyobb számban terjedt el az acél rohamsisak viselése. Ez a tény megváltoztatta a sapkajelvények viselési módját: egy-egy darabot a katonák a bal zubbonyzsebükre tűztek, bár ezt Szurmay Sándor honvédelmi miniszter 1918-ban rendeletben megtiltotta.

Az előbbi képen az uralkodó által viselt
Isonzo Armee sapkajelvény.
Csicsmann János gyűjteményéből

A sapkajelvényeket mintegy negyven cég gyártotta, elsősorban Bécsben és Budapesten. A legismertebb gyártók: Atelier G. Gurschner, Brüder Schneider, Metall-Industrie, Winter & Adler A.G. (Bécs), Arkansas Sterk, Bachruch Károly, Berger Márkus, Morzsányi József, Láng testvérek (Budapest). A gyárak legtöbbjüknél maguk tervezték a motívumokat, de rajz alapján megrendelésre is dolgoztak.

A méretek mindkét irányban 2 és fél, 3 centiméter között voltak átlagosan. Anyaguk lehetett vas, sárgaréz, vörösréz, hadifém, tűzzománc vagy textil. Általában lemezből készítették préseléssel. A tisztékét zománcolták, vagy ezüstből készítették. Vannak egyszerűek és aprólékos részletességgel kidolgozottak. Többségük jelzett: a tervezőjük az előlapon, a gyártó a hátoldalt szerepel Rögzítésük tüvel történt, beakasztóval, vagy anélkül. A bécsi Wilhelm Trinks és a budapesti Marton Alajos cég végezte az árusítását és forgalmazását. Trafikokban is árusították 1-2 koronáért.

A nyitrai 14. honvéd gyalogezred sapkajelvénye 1916-ből. Tervezte: Berán Lajos éremművész (1882-1943).

Kiadta: Wirth János és fiai. Eredeti ára: 1,70 korona. Csicsmann János gyűjteményéből

Két nagy csoportba sorolhatók: propaganda és alakulatjelvények.

Az első csoportba sorolhatók ábrázolásuk szerint: a császár, császárné, szövetséges uralkodók, főparancsnok, vezérkari főnök, front-, hadsereg-, hadtest-, ezredparancsnokok, harcterek, csataterek, fegyverek, gúnyjelvények, szimbolikus allegóriák, sebesült katonák, kórházak, frontkarácsony.

A második csoportba sorolhatók: hadseregcsoport, hadsereg, hadtest, hadosztály, dandár, ezred, zászlóalj és rohamcsapat jelvények.

Már a háború alatt gyűjteni kezdték őket, ez ma is népszerű hobbi. Némi szerencsével akár 5-10 ezer forintért hozzájuthatunk szép minőségű példányokhoz boltokban, régiségboltban, vagy az online piacereken. Am egy ritkább darab értéke 80-120 ezer forint is lehet.

Vannak olcsó replikák, így a szegedi Móra Ferenc Múzeum ajándékboltjában kapható a császári és királyi szegedi 46. gyalogezred jelvényének másolata. Postán is rendelhető.

A 46-osok jelvénye szederfával a doberdói San Martino del Carsoról (replika). Csicsmann János gyűjteményéből

Hazánk leggazdagabb gyűjteménye a bajai Türr István Múzeumban található.

Az érdeklődőknek javaslom Hermann Attila és Szanyi Miklós könyvét „Csak előre, édes fiam...” *A magyar Szent Korona országaiból sorozott hadosztályok, ezredek és zászlóaljok jelvényei a Nagy Háborúban* címmel (Méliusz Központ, 2012.), valamint a <https://sapkajelvények.blog.hu/> oldalt.

Csicsmann János

Ünnepre várva

Advent első vasárnapján kézműves délutánra hívtuk a község lakóit a közösségi térbe. Sárísáp intézményei mellett a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek is képviseltették magukat. Lakás- és karácsonyfadíszek, ünnepi dekorációk készültek, különféle technikákkal.

A rendezvényen közösen gyűjtöttük meg az adventi koszorú első, a hitet szimbolizáló gyertyáját.

Advent második vasárnapján a helyi általános iskola diákjainak javára kezdett adománygyűjtésbe a szülők közössége. Kézzel készített adventi díszek, karácsonyi portékák kerültek a közösségi tér udvarára varázsolt vásár asztalaira.

A vásárral egyidőben megnyitott az épület előterében mézeskalácsokból és régi karácsonyfadíszekből berendezett ünnepi kiállítás is.

A Mikulás Sárísáp utcáit járta

Az önkormányzat Mikulása és manói december 6-án délután ismét ellátogattak a sárísápi gyerekekhez. Az esős időjárás a nagyszakállú hintós falujárásának sajnos nem kedvezett, így az Önkéntes Tűzoltó Egyesület Sárísáp tagjai voltak a segítségünkre. Ünnepi díszbe öltöztetett, zenélő autókba ültették a nap sztárjait, és körbejárták velük a falut. Útjuk végén a közösségi térhez kanyarodtak, ahol meleg kolyökpuncssal, süteményekkel, édességekkel, gyümölcscsal és fotósarokkal vártuk a gyerekeket.

Tádzsikisztánban tett utazásáról számolt be Lieber Tamás, a Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület elnöke a közösségi térben. A nem mindennapi nyaralásról közösségi oldalán és a www.bebte oldalán is.

A BARTANG-FOLYÓ VÖLGYÉBEN

Eldugott falvak a sziklák között

A függőhíd alatt vadul tombol a Bartang-folyó

Tavaly novemberben a „Csámborgó Adventures” tádzsikisztáni túrakiírására jelentkeztem, amellyel egy kellemes várakozásokkal teli időszak kezdődött. A júliusi utazás nyolc remek túratárs és kedves tádzsik segítők barátságával ajándékozott meg. A közel három hetes kalandozás számos élménnyel, tapasztalattal, témával gazdagított, amelyekről közösségi oldalamon már igyekeztem pillanatképeket felvillantani. A történelmi, földrajzi, gazdasági tények mellett azonban egy ilyen útról talán a személyes benyomások a legsokatmondóbbak, ezért a teljes történet megismertetését ezekkel a leírásokkal szeretném ki egészíteni.

A Pamír fővárosát, a 28 ezres lélekszámú Khorog-ot (Хороғ) egy kiadós ebéd után hagytuk magunk mögött, majd a nagyjából 70 kilométert 2,5 óra alatt megtéve érkezünk meg a Bartang-folyó (Бартағ) völgyébe. A Pamír Highway, vagyis az egykori hadiút minősége – valljuk be – hagy némi kívánnivalót maga után. A rajta való zötykölődés még ezen a viszonylag rövid távon is az örökkévalóságig tartott.

Lélekvesztő a folyó fölött

Ahogy közeledtünk célállomásunkhoz, Helga látszólag egyre izgatottabbá vált. – *Itt lesz a „híd”, mindjárt, talán a következő kanyar után* – hajtogatta az interneten látott fotót felidézve emlékeiben. Mint kiderült, nem alaptalanul tartott tőle. A Bartang, ahogy a több száz kilométeren át követett, Tádzsikisztánt Afganisztántól elválasztó Pandzs-folyó is, egyáltalán nem szelíd vízfo-

lyás. Mintha a térség politikai helyzetét tükrözné; zavaros és vad. Tejeskávéra emlékeztető színét a hegyekből lemosott hordaléka adja, míg kiszámíthatatlan zúgóit és örvényeit a beleomló több tonnás sziklatömböknek és medre meredek lejtésének köszönheti.

A drótkötélhidat – mert, hogy erről volt szó – nem-sokára teljes valójában immáron szabad szemmel is észleltük, s ahogy közeledtünk hozzá, úgy emelkedett a pulzusunk. Természetesen ezek az átkelők könnyedén hintáznak a szélben, ami egyébként a függőhidak velejáró jellemzője. Ugyanakkor a rozsdás kapaszkodókötelek és a csikorgó deszkapallók nem feltétlenül szériatartozékaik az ilyen jellegű építményeknek. Itt azonban ez is megadatott.

Autóinkat hátrahagyva, a 80 méter széles folyó felett óvatoskodva, a túlparton megkönnyebülten léptünk ismét szilárd talajra. Nagyjából három órás kapaszkodó várt ránk a hegyek között megbújó, a „külvilágtól” sok tekintetben elzárt, 2800 méteren fekvő Jizev falucskáig.

Tajtétköz vizek mellett

Sziklaomlás

Tulajdonképpen a Bartang-folyó egyik mellékvölgyében indultunk el. A folyóparti lapályt hamarosan merészen emelkedő, sziklába vájt ösvény követte. A folyó itt kissé szétterült, a fősodortól távolabb mozgása lelassult, amit lerakott hordalékszigetei is jeleztek. A turistaút immáron jó 10 méteres magasságban, a szikla peremén haladt, s helyenként 1 méteresnél keskenyebbre szűkült. Ösztönösen a fal mellé húztam magam.

Ha az embernek nincs ideje magával foglalkozni, fél-

Szedett-vedett épületek között

ni is elfelejt. Talán így voltam ezzel magam is; a látvány annyira lekötött. A hegyek felől tiszta víző patak érkezését figyelhattuk meg.

A két eltérő színű víz találkozása (lásd a nyitóképen) hálás fotótémának bizonyult. Hamarosan egy kisebb erecskéhez értünk, amin kövekre lépkedve – vagy éppen mezítláb a vízben – átügyeskedtük magunkat. Utunk hamarosan stílust váltott, hol durván emelkedő, hol enyhén lejtő, szilánkos, lépteink alatt csörömpölő gránittörmelékkel borított ösvényen vezetett tovább.

A mellettünk futó patak, igazodva a terepviszonyokhoz, egyre zabolátlanabb lett. Vize vadul tajtékzott, zúgása egyre hangosabbá vált. Csapatunk szoros köteléke hamar szétbomlott, ki-ki saját tempójában haladt, nézeledött, pihent, fotózott.

Egyszer csak a patak monoton morajlása abbamaradt, hirtelen szokatlanul csendes lett a táj. Vajon mi történt? A kérdésre hamar megtaláltuk a választ: hegyomlás zárta el a víz útját. Persze csak látszólag, mert egy rövid szakaszon a törmelék között folytatta útját. A meredek hegyoldalakról leszakadt sok millió tonnányi törmelék az örülten tomboló patakot tóvá duzzasztotta. Mint később tapasztaltuk, több ilyen omlás is volt a völgyben, emiatt számos tavat fedezhettünk fel. Ezek a természetes

tározók egyébként hasznosak az itt élők számára, amolyan árvízi „puffertartályok”; valamelyest visszatartják, késleltetik, az esetlegesen hirtelen lezúdulni „szándékozó” vizeket. Ezeket a hegyi patakokat értelemszerűen a Pamír gleccserei táplálják, így teszik ezt évezredek óta, lehetővé téve az emberek letelepedését ebben az egyébként zord, csapadékszegény környezetben.

Egy semmihez sem fogható éjszaka

A kietlen, sziklás tájat hamarosan zöld parcellák üde látványa váltotta fel. Először a krumplicsöveget vettük észre, majd egyéb veteményesek sora következett, így például kisebb dohányültetvény is. Rövidesen szedett-vedett vályogépületek; lakóházak, műhelyek, karámok között találtuk magunkat. A házak lapostetejűek, a gyakori erős szelek a lemezzel fedett sátortetőket könnyen megbontanák. A kisebb-nagyobb tisztásokon emitt szénakötegek, amott tehénlepényekből formázott téglák száradnak (ez utóbbi nyilvánvalóan a téli tüzelő). Két tadszik túravezetőnk, Shuhrat és Sorbon jelezték, hogy megérkezünk. Ötven-hatvan körüli házaspár és két huszonéves lányuk fogadott bennünket. A kicsiny falut látszólag 2-3 család lakja. Az egyikük vendégei lettünk ezen az éjszakán. A szegényes épületek láttán elképzelni sem tudtuk, hogy hol fognak elszállásolni bennünket. Szerencsére nem so-

káig hagytak kétségek között őrlődni, így még vacsora előtt megmutatták a vendégházat. Először nem hittünk a szemünknek. A vályogépületbe belépve, egy patyolattiszta, szőnyegekkel fedett helyiségbe vezettek. Már az előtér is rendben volt, a hatalmas szoba azonban minden képzeletet felülmúlt. A fekhelyek amolyan „alvóparkányok” voltak, körülbelül 2 méter széles, vastag szőnyegekkel borított fa magaslatok. Itt húszan is elfértek volna, míg az előtérben is úgy hat-nyolc ember. Mi csupán kilencen voltunk (*Shuhraték kint aludtak a „tohir”-nak nevezett udvari emelvényen, ami úgy és asztal is lehet egyben*), így a két helyiségben két csoportot alkothattunk. A belső szobában a horkolórok kaptak helyet, míg az előtérben azok, akik úgy tudták magukról, hogy ők bizony nem horkolnak (DE!).

Szerencsére a ház mellett zúgó patak valamelyest elnyomta a zavaró hangokat, a hűs levegő, a puha matrac, a patyolattiszta ágynemű és kellemesen meleg gyapjútakaró pedig tadszikisztáni utunk talán legpihentetőbb éjszakájával ajándékozott meg bennünket.

Videós beszámoló a kalandokról:

Lieber Tamás

Elkészült a kenyér

SÁRISÁP 2024. ÉVI PROGRAMNAPTÁRA

- tervezet -

Hónap	Nap	Rendezvény
Január	13.	Nosztalgia-diszko az iskola javára
Január	14.	Mise a doni hősökért
Január	14.	Megemlékezés a doni csata áldozatairól
Január	20.	Koszorúzás az 1947-ben hősi halált halt bányászok sírjánál
Január	22.	A magyar kultúra napja
Február	9.	Farsang az iskolában
Február	10.	Farsang az óvodában
Március	2.	„38. Sárísápi Nyílt Borverseny és 11. Sárísápi Nyílt Pálinka- és Párlatverseny eredményhirdetése”
Március	9.	Nőnap buli az óvoda javára
Március	10.	A templom dala hangverseny
Március	15.	„Nemzeti Ünnepek Rajzpályázat”
Március	22.	Tavaszköszöntő
Március	22.	Tojásfa állítás
Március	25-27.	Húsvéti népi játszótér
Márc.30- Ápr.1.		Nyúltúra
Április	12.	A magyar költészet napja
Május	1.	Majális
Május	25.	Gyereknapi
Június	2.	Úrnap körmenet
Június	4.	A nemzeti összetartozás napja
Június	7.	Óvodai ballagás

Hónap	Nap	Rendezvény
Június	9.	Önkormányzat és EP választás
Június	16.	Mise a Zungó áldozataiért
Június	17.	Zungó megemlékezés
Június	21.	Ballagás és évfizetés az iskolában
Június	22.	Babál Éj Túra
Augusztus	18-19.	Szent István Nap és az Új Kenyér Ünnepe
Szeptember	1.	74. Bányásznapi
Szeptember	14.	Háromkötúra
Szeptember	16-22.	Európai Mobilitási Hét
Október	5.	Idősek Napja
Október	23.	Megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc tiszteletére
November	9-10.	Búcsú
November	9.	19. Búcsúnapi Borászbál
November	10.	Márton napi felvonulás
December	1.	Advent 2024 - első vasárnap
December	4.	Szent Borbála Nap
December	6.	Mikulás
December	7.	Mikulás Túra
December	7.	Bormustra
December	8.	Advent 2024 - második vasárnap
December	15.	Advent 2024 - harmadik vasárnap
December	22.	Advent 2024 - Falukarácsony

A dobogóra állhattak tekéseink

A 2023. évi teke bajnokság végéhez közeledünk, így pár sorban megemlítjük a tapasztalatainkat, az eredményeinket. Január óta minden héten megmérkőzik a két sárisápi csapatunk (a Sárisáp és a Turbócsigák). Az idei mezőny kivétel nélkül az eddigi legerősebbnek bizonyul, mind a felső-, mind az alsóházban.

December közepéig tartottak a meccsek, összesen 28 fordulóban vettünk részt. Sárisáp csapata a dobogón végzett, tizennyolc győzelemmel a hátuk mögött. Nekünk Turbócsigáknak az összes forduló tekintve csak egy vereségünk volt, az összes többi meccsen győztesen kerültünk ki, így a dobogó legfelső fokára állhattunk, az idei eredményességünknek köszönhetően januártól már a felsőosztályban fogjuk megmérgetetni magunkat.

A csapateredményeken kívül minden játékost egyénileg is végig követünk. Nagy-nagy fejlődésen ment keresztül minden tekés társunk. A férfi TOP12 játékosok közé a Sárisáp csapatból ketten kerültek be: Gurin Tibor és Kohl Ferenc. A Turbócsigák csapatából Mogyorósi Dániel, Gurin Szabolcs és Horváth Zoltán kerültek be az alsóház legjobbjai közé, nagyon szuper átlagokkal.

A nőknél nincs külön választva a felső és alsóház, mivel összesen 16 nő tekézik rendszeresen, így a TOP12 nő verseny egyben zajlik le. Testvérem Dorina és jómagam is bekerültünk a 12 legjobb női játékos közé, én ráadásul a TOP3-ba is bekerültem. Az idei évünket azt hiszem teljesen kimaxoltuk, amennyire lehetett. Büszke vagyok a csapatainkra. Jövőre folytatjuk!

A másik nagy sporteseményt Sárisápon tartottuk meg. A Teketők kupa október 30-án hétfőn 14:00 órától került megrendezésre a tekepályán. A versenyen

csakis általános iskolás tekések vehettek részt. A gyermekek Gurin Tibor vezetésével minden héten pénteken gyakoroltak, készültek erre a versenyre. A verseny 40 vegyes gurításból állt, majd ezek után játékos csoportversenyeken vehettek részt kisebbek és nagyobbak is. Az eredményhirdetés során sok-sok érmet, kupát vehettek át a díjazottak. Mindemellert dísztrófeákat, finomabbnál finomabb cukrokat és csokit is kaptak a versenyzők. Mindenki nagyon jól érezte magát ezen a rendezvényen.

Köszönjük mindenki közreműködését a lebonyolításban!

**A Turbócsigák képviselőiben:
Demeter Dorina és Ramóna**

Megerősödött a felnőtt csapat

A felnőtt labdarúgócsapattal január elején kezdtem meg a közös munkát, ahol az elsődleges cél az volt, hogy stabilizáljuk az együttest. Kevés játékos alkotta a keretet, fontos volt néhány labdarúgót igazolni. Nem volt versenyhelyzet a csapatba kerülésért. A srácok jól kezdtek bele a munkába, rendesen jártak a tréningekre, és keményen dolgoztak, aminek úgy érzem, meg is lett az eredménye. Sokkal jobban sikerült a bajnokság második fele. A tavaszi szezonban tizenhárom mérkőzést játszottunk, hét győzelem, három döntetlen és három vereség volt a mérlegünk. Ezeket a meccseket huszonhat gólt szerezünk, és tizenkettőt kaptunk.

A nyári időszakban folytattuk a megkezdett munkát, sikerült tovább erősíteni a keretet, és magas létszámban

a nyári felkészülést végigcsinálni. Jól kezdtük a bajnokságot, de jött egy sérüléshullám, amely után két vereség is becsúszott. Sikerült kiegyenesednünk, és az utolsó öt mérkőzésből szerezünk tizenkét pontot, így harcban vagyunk a dobogós pozíciókért. A záró fordulóban hazai pályán a címvédő és huszonkét mérkőzés óta veretlen nyergesi együttest győztük le, így a 2023-as naptári évben hazai pályán egyedül a Tát csapata tudott három ponttal távozni a Dolinából.

Bízom benne, hogy a játékosok lelkesedése töretlen marad, és sikerül tartani ezt a fejlődési ívet.

**Fenyvesi László
vezetőedző**

Sárisápi BSE felnőtt csapata

A masszázsterápia sokrétű előnyei

A masszázsterápia gazdag és változatos története kultúrákon és civilizációkon átível. A masszázs gyakorlata évezredek során fejlődött ki, és a világ különböző részein egymástól függetlenül alakultak ki különböző formái. A masszázs gyökerei az ősi kínai orvoslásban rejlenek, de megjelent az ókori Egyiptomban, természetesen Indiában, illetve a görög és a római civilizációk életében is. A svédmasszázs a 19. században vált népszerűvé a nyugati orvoslásban.

A svédmasszázs a nyugati masszázskultúrába tartozik. Célja az izmok átmozgatása és a test átgyúrása. Nem véletlenül a legelterjedtebb masszázsfajta, ugyanis számos jótékony hatása van a stresszoldástól kezdve a gerincferdülés kezeléséig.

A felgyorsult és stresszes világban a jólétre való törekvés a mindennapi élet követelményei elől menedéket kereső egyének számára a legfontosabb szempont. Az egykor luxusnak számító masszázsmára már az öngondoskodás és a stresszkezelés elengedhetetlen összetevőjévé fejlődött.

A masszázsterápia több, mint egy pillanatnyi menekülés a valóságtól; ez a holisztikus wellness tudományosan alátámasztott megközelítése. A kutatások következetesen bizonyítják a masszázs pozitív hatásait a stressz csökkentésére, az izomfeszültség enyhítésére, valamint az általános mentális és fizikai jólét javítására. Az endorfinok felszabadulása és a kortizolszint csökkenése a masszázs során hozzájárul a jobb hangulathoz és az ellazuláshoz. Ezenkívül a keringés javítása elősegíti a fájó izmok felépülését és növeli a rugalmasságot.

A fizikai előnyökön túl a masszázs hangulata és környezete jelentősen hozzájárul az általános élményhez. A nyugodt és barátságos tér kialakítása fokozza a masszázs terápiás hatásait, elősegíti a relaxációt és a szellemi megújulást.

A masszázsterápia fizikai, mentális és érzelmi előnyök széles skáláját kínálja. Íme néhány fő előnye:

- **Stresszcsökkentés:**

A masszázs segít aktiválni a szervezet relaxációs reakcióját, csökkentve a stresszhormonok, például a kortizol szintjét. Ez elősegíti a nyugalom és az ellazulás érzését.

- **Izomlazítás:**

A masszázs során az izmok és lágy szövetek manipulálása segít a feszültség oldásában, csökkenti az izommerevséget és elősegíti a rugalmasságot. Ez különösen előnyös a krónikus izomfeszülésben szenvedők vagy a sérülésekből felépülő egyének számára.

- **Fájdalomcsillapítás:**

A masszázs különféle típusú fájdalmakat csillapíthat, beleértve a hátfájást, az ízületi fájdalmakat és a fejfájást. Javítja a vérkeringést, csökkenti a gyulladást, és elősegíti az endorfinok, a szervezet természetes fájdalomcsillapítóinak felszabadulását.

- **Javított keringés:**

A masszázs során alkalmazott nyomás fokozza a véráramlást és a nyirokkeringést, ami elősegítheti a tápanyagok sejtekhez való eljuttatását és a salakanyagok eltávolítását. Ez a jobb keringés hozzájárul az általános

jobb egészségi állapothoz.

- **Az immunrendszer fokozott működése:**

A rendszeres masszázs az immunrendszer javulásával jár. A masszázs stresszcsökkentő hatása pozitívan befolyásolja az immunrendszer működését, segítve a szervezetet a betegségekkel szembeni védekezésben.

- **Jobb alvás:**

A masszázs elősegíti az ellazulást és segíthet az alvási szokások szabályozásában. A rendszeres masszázsban részesülő egyének gyakran jobb alvászminőségről és csökkent álmatlanságról számolnak be.

- **Hangulatjavítás:**

Az endorfinok felszabadulása és a stresszhormonok csökkentése hozzájárul a jobb hangulathoz. A masszázsterápia csökkenti a szorongás és a depresszió tüneteit.

- **Megnövelt mozgástartomány:**

A masszázs javíthatja az ízületek rugalmasságát és mozgásterjedelmét az izom- és kötőszöveti korlátozások megcélzásával. Ez különösen előnyös a sérülésekből vagy műtétekből felépülő egyének számára.

- **Testtartás javítása:**

A krónikus izomfeszültség hozzájárulhat a rossz testtartáshoz. A masszázs segít ellazítani és meghosszabbítani az izmokat, elősegíti a természetesebb illeszkedést és csökkenti az ízületek terhelését.

- **Méregtelenítés:**

A masszázs közbeni jobb keringés és nyirokelvezetés elősegítheti a méreganyagok és salakanyagok eltávolítását a szervezetből, hozzájárulva az általános méregtelenítéshez.

- **Fejfájás csillapítása:**

A fejfájást és a migrént gyakran izomfeszültség és stressz okozza. A masszázs segíthet enyhíteni ezeket a tüneteket azáltal, hogy csökkenti az izomfeszülést és elősegíti az ellazulást.

- **Fokozott testtudatosság:**

A rendszeres masszázs arra ösztönzi az egyéneket, hogy tudatosabbá váljanak testükkel, segít azonosítani a feszültséggel és stresszel küzdő területeket. Ez a fokozott tudatosság hozzájárulhat a proaktív öngondoskodási gyakorlatokhoz.

Mely esetekben nem ajánlott a masszázs:

- Akut gyulladás
- Daganatos megbetegedések
- Lázas állapot
- Fertőző betegségek, bőrbetegségek
- Friss trauma pl.: törés, rándulás, ficam, izom- és szalagszakadás
- Heveny reumatikus folyamatok
- Menstruáció első 3 napja
- Műtétek utáni lábadozási időszak
- Nem kezelt, kiugróan magas vérnyomás vagy szívpanaszok
- Perifériás keringési problémák (pl.: érszűkület, fe-

kély, visszer bántalmak, mélyvénás trombózis)

- Sebek, hámiány
- Szellemileg sérült beteg (kivéve simítások)
- TBC
- Vérzékenység pl.: gyógyszer, betegség, hemophilia vagy leukémia miatt

De hogy a kicsikre is gondoljunk, elhoztam Önöknek a **babamassázst**, mely már egészen 2 hónapos kortól alkalmazható 7 éves korig. A babamassázs egy gyengéd gyakorlat, amely számos fizikai, érzelmi és fejlődési előnyt kínál a baba számára. Íme a babamassázs fő előnyei:

• **Jobb alvás minőség:**

A rendszeres masszázs a csecsemők alvásminőségének javulásával jár. A masszázs által kiváltott nyugtató érintés és ellazulás hozzájárulhat a jobb alvási szokásokhoz és a hosszabb alvásidőhöz.

• **Fokozott emésztőrendszeri aktivitás:**

A gyengéd hasi masszázs segíthet a kólika, a gáz és a székrekedés tüneteinek enyhítésében. Elősegíti a rendszeres bélmozgást és enyhíti az emésztési problémákkal kapcsolatos kellemetlenségeket.

• **Serkenti a keringést:**

A masszázs javítja a vérkeringést a baba testében, elősegíti a jobb oxigén- és tápanyagáramlást. Ez hozzájárulhat az általános egészséghez és fejlődéshez.

• **Szabályozott hormonháztartás:**

A masszázs gyengéd nyomása serkentheti a hormonok, például az oxitocin felszabadulását, ami elősegíti a szeretet és a relaxáció érzését. Ez a hormonális szabályozás pozitívan befolyásolhatja a baba érzelmi jólétét.

• **Érzékszervi stimuláció:**

A masszázs gazdag érzékszervi élményt nyújt a babák számára, segítve őket abban, hogy jobban megismerjék testüket. Ez a stimuláció hozzájárulhat a baba szenzoros és motoros készségeinek fejlődéséhez.

• **Fájdalomcsillapítás:**

A masszázs segíthet a fogzáshoz, a növekedési ugrásokhoz vagy más kisebb betegségekhez kapcsolódó kellemetlenségek enyhítésében. A gyengéd, megnyugtató érintés megnyugtató és megkönnyebbülést nyújthat.

• **Nyugtató hatás:**

A masszázs ritmikus és ismétlődő mozdulatai nyugtatóan hatnak a babákra. Ez különösen előnyös lehet a nyugós vagy ingerlékeny csecsemők számára, mivel

segít szabályozni hangulatukat.

• **Javított súlygyarapodás:**

Koraszülötteknél vagy bizonyos betegségekben szenvedőknél a masszázsról kimutatták, hogy hozzájárul a súlygyarapodáshoz. A masszázzsal együtt járó tapintható stimuláció és javított emésztés elősegítheti az egészséges testsúly fejlődését.

• **Erősített immunrendszer:**

A rendszeres masszázs elősegítheti a baba immunrendszerének erősítését azáltal, hogy elősegíti az immunerősítő sejtek termelődését. Ez hozzájárulhat a gyakori betegségek elleni erősebb védekezéshez.

• **Kognitív fejlődés:**

A masszázs során a fókuszált és pozitív interakció hozzájárulhat a baba kognitív fejlődéséhez. Lehetőséget ad a kommunikációra, tanulásra.

• **Izomfeszültség oldása:**

A gyengéd masszázs segíthet feloldani az izomfeszültséget a baba testében, elősegítve az ellazulást és a kényelmet.

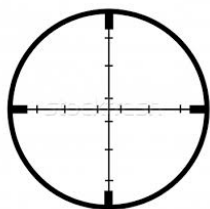
Összefoglalva, a masszázs előnyei túlmutatnak a pusztá ellazuláson. A fiziológiai és pszichológiai hatások pozitívan befolyásolhatják az általános jólétet, így a masszázssterápia a holisztikus egészség és wellness rutin értékes összetevője.

Érdemes hetente eljárni masszázusra, hiszen így lehet érdemben a letapadt izmokat fellazítani, átgyúrni és nem hagyni visszatapadni. Az ülőmunkát végzőknek nagy segítség lehet a derékfájdalmak enyhítésében, a fizikai munkásoknak pedig enyhülést hozhat sajgó porcikáik számára.

Amennyiben Ön is szeretne kiszakadni a hétköznapi mókuserékből és meg tapasztalni a svédmasszázs jótékony hatásait vagy gyermeke egészséges fejlődését támogatná, várom szeretettel **Mozaik Masszázs Műhelyben**.

Oroszné Borsos Rita

CÉLKERESZT

November végén **Lencz Sára** és **Piroska Lara** megkapta a hónapok óta várt új fegyverét, egy-egy darab Hammerli AR20 sűrített levegős német légpuskát, melyet valójában a Walther cég gyárt. A

fegyvereket közvetlenül Ulmból, a gyártótól vásároltuk nagy kedvezménnyel.

Az őszi/téli időszakban első versenyünk a **KSI Posta-verseny** volt. A közel 450 induló közül az alapszakaszban elért köeredmény alapján öt versenyszám legjobb 20-20 lövője kapott meghívást az országos döntőbe, melyet 2023. december 1-jén rendeztek Budapesten, a Fehér úti Nemzeti Lőtérén.

Eredményeink:

Nyíltirányzékú rugós légpuska 20 lövés:

1. **Balogh Bence** (MET, Mátrafüred) – 188 kör
12. **Piroska Lara** (ZsVG, Dorog) – 179 kör
16. **Szente Kincső** (EJG, Tata) – 170 kör

Nyíltirányzékú gázos légpuska 20 lövés:

7. **Radoszta Hunor** (ÁSzEG, Esztergom) – 188 kör
10. **Lencz Sára** (SKKÁI) – 184 kör
16. **Piroska Lara** (ZsVG, Dorog) – 180 kör
17. **Gyurkó Izabella** (SKKÁI) – 179 kör

Két fiunk nagy kört lőtt. Bence megszerezte ötödik egyéni bajnoki címét, melyért rendkívül szoros verseny volt. Az első két helyezett ugyanannyit lőtt, és a belső tízesek száma is megegyezett. Ilyenkor a második tízes sorozat dönt, ebben Bence volt a jobb három körrel.

Ugyanazzal a körértékkel a másik versenyszámban Hunor a hetedik helyre szorul. Sára is szépen teljesített, bekerült az első tízbe. Izabella az utolsó előtti helyen jutott a döntőbe, ott viszont két helyezést javított. Eredménye azért figyelemre méltó, mert először vett részt országos döntőn. Sajnos Lara és Kincső teljesítménye elmaradt a várttól. Ez mindkettőjüknél technikai problémából adódott.

Következő versenyünk december 15-én rendezzi a **Magyar Sportlövők Szövetsége** által kiírt **Általános és Középiskolások Országos Bajnoksága** döntője lesz Domaszéken. Az országos döntőbe jutott Balogh Bence, Balogh Bendegúz, Bihari Csenge (Tokodaltáró), Lencz Sára, Piroska Lara, Radoszta Hunor, Szente Kincső és Vörösmarty-Varga Kolos. Ezen a versenyen mindenki egyénben indul, csapatunk nincs.

Másnap ugyanott lesz az **MTTOSZ VIII. Görgy Artúr Országos Lövész Emlékverseny** döntője. Előbbiekben kívül erre bejutott Fürtös Dávid, Nánai Bence és Papp Eszter. Mivel ők egy iskolába járnak, iskolai csapatként is versenyeznek.

Decemberben kerül sor hazai lőterünkön a **Honvédelmi Sportszövetség HS Lövész Kupa** házi fordulójára. A továbbjutók januárban Balassagyarmaton a Honvédelmi Sportközpont lőtérén lövik a területi döntőt, az országosra márciusban kerül sor Budapesten a BOK Csarnokban.

Csicsmann János

Debreceni mazsorettsikerek

Az Év Tánca – Dance Stage címet viselő Nemzetközi Minősítő és Díjkiosztó Táncművészeti Versenyen vettek részt november 11-én a sárisápi Equinox Mazsorett Csoport tagjai.

A Györiné Bartisek Kitti vezette formáció Bugyi Dézi új, szóló műsorával és a nagyk legújabb koreográfiájukkal a legmagasabb gyémánt minősítést hozhatták haza az alföldi városból. Györi Norina szóló műsora, Dézi és Friedrich Dóri duója, valamint a nagyk egy másik koreográfiája is arany minősítést kapott. Utóbbi bekerült a gála legjobb táncai közé is. A haladó csoport produkcióját ezüst minősítéssel díjazta a szakemberekből álló zsűri.

ÁLDOTT KARÁCSONYI
ÜNNEPEKET ÉS BÉKÉS,
BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁNUNK KÖZSÉGÜNK MINDEN
LAKÓJÁNAK!

SÁRISAP KOZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE,
A SÁRISÁPI POLGÁRMESTERI HIVATAL MUNKATARSAI ÉS A
HIRMONDÓ SZERKESZTŐI

Szerkesztők: Knyazovics Edina, Ligetiné Vass Éva, Takácsné Molnár Anikó

Felelős kiadó: Kollár Károly polgármester

Nyomdai munka: Táltos Nyomda, Győr - **Tördelés:** Kollár Gábor János - ISSN 2062-9303